tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 3 4 2004

Nieuwsflits

Broedende Lepelaars bij Haarlem

Dit voorjaar broedden 3 paartjes Lepelaar in een moerasbos aan de Buitenliede nabij Haarlem. Zij brachten ieder 1 jong groot. Meestal duidt dat op ouderparen die voor het eerst broeden. Een paartje subadulten baltste wel, maar kwam nog niet tot broeden. Ter plaatse is het één van de drukste stukjes van de randstad. Het moerasbos ligt naast een fietspad, autoweg, pompstation, snelweg en spoorverbinding. Op een kleine kilometer afstand landen vliegtuigen voor Schiphol. Waarschijnlijk kozen ze voor deze plek vanwege de ontoegankelijkheid van het bosje (zeer nat) en de aanwezigheid van reigernesten waarin zij gingen broeden. Daardoor waren zij gevrijwaard van grondpredatoren. Ook het voedsel was dichtbij. Waarschijnlijk alle oudervogels werden in een straal van een paar kilometer foeragerend gezien. De eigenaar van het moerasbos, Landschap Noord-Holland, zal in het belang van een goede ontwikkeling van deze nieuwe kolonie, onderzoek (laten) doen naar het voedsel van de vogels.
(Informatie Dirk Tanger).

Lepelaar met jong in De Liede. Foto: Arnoud van den Berg.

Hoe oud kunnen stormmeeuwen worden?

Op 20 mei 2004 vond Fieke Koopman in haar tuin in Krabbendam een dode stormmeeuw. De meeuw had een ring die zij heeft opgestuurd naar het Vogeltrekstation te Heteren. De vogel was als jong geringd op 1 juli 1971 in de Schoorlse Duinen en heeft een leeftijd van ruim 33 jaar bereikt! De vraag is: is dit oud of stokoud?
De Zweed Roland Staav houdt al jarenlang een lijst bij van de leeftijd van vogels binnen Europa. Die lijst is op de site van het vogeltrekstation te raadplegen (www.vogeltrekstation.nl/staav.htm). In die lijst staat als oudste stormmeeuw een vogel van 31 jaar en 8 maanden met een ring uit Moskou. Recentelijk is een stormmeeuw teruggevonden met een ring van 33 jaar en 6 maanden. Die staat op dit moment als oudste in de boeken. Daarmee is de Schoorlse stormmeeuw een stokoudje op een goede tweede plek!

Zeldzame waterplant bij Amsterdam

Bij IJburg (Amsterdam) en de Diemerzeedijk is de afgelopen zomer een zeldzame waterplant ontdekt: doorschijnend sterrenkroos, een plant die voorheen alleen zuidelijker voorkwam. In 1998 werd het plantje voor het eerst aangetroffen in de Haringvliet bij Rotterdam. Daarvoor was Vlaanderen het meest noordelijke gebied. IJburg is nu de meest noordelijke bekende groeiplek! Het plantje rukt waarschijnlijk naar het noorden op vanwege de opwarming van de aarde. Het water is kraakhelder en heel kalkrijk. Dit zijn blijkbaar gunstige condities voor deze plant.

Zeer zeldzaam mos op de Ploegelanden

Op de Ploegelanden, een natuurontwikkelingsgebied in het Nationaal Park Duinen van Texel, is het zeer zeldzame zwart hauwmos gevonden. Dit mos is lang geleden ook op Texel gevonden, toen in de omgeving van De Tureluur. Het is vroeger ook nog gevonden op Terschelling en enkele plekjes in het binnenland. Het merkwaardige van het zwart hauwmos is dat het bijzondere sporenkapsels vormt. Het lijken grassprietjes, die als ze rijp zijn, zwart kleuren. Kees Bruin vond zwart hauwmos toen hij de resultaten van het natuurontwikkelingproject onderzocht. Op meerdere van de in 2001 geplagde plekken is het gevonden, vaak samen met teer guichelheil, dat hier veel voorkomt. Hauwmossen vormen een zeer aparte groep. In evolutionaire zin zijn het de oudste nog bestaande landplanten. Meestal worden hauwmossen samen behandeld met levermossen waaraan ze nauw verwant zijn. Ze vertonen dan ook een oppervlakkige gelijkenis met levermossen, zoals het bekende paraplutjesmos.

Zwart houwmos. Foto: Erik v.d. Spek.